

Sygn. akt I C 111/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2018r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny
w składzie:

Przewodniczący: SSR Grażyna Poręba

Protokolant: prot. sąd. Paulina Polecka

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2018 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Finanse sp. z o.o. w C.

przeciwko J. K.

przy udziale Miejskiego Rzecznika Konsumentów w N.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powoda (...) Finanse sp. z o.o. w C. kwotę 1.300 zł (jeden tysiąc trzysta) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego J. K. na rzecz powoda (...) Finanse sp. z o.o. w C. kwotę 40 zł (czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z./

(...)

(...)

(...)

Sygn. akt I C 111/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 czerwca 2018 r.

W pozwie wniesionym w dniu 1 lutego 2018 r., w trybie postępowania nakazowego powód (...) Finanse sp. z o.o. z siedzibą w K. domagał się zasądzenia od pozwanego J. K. kwoty 3200 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty. Wniosła także o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że dochodzona wierzytelność wynika z umowy pożyczki pieniężnej na kwotę 1500 zł, zawartej w formie pisemnej w dniu 4 lipca 2017 r. Wyjaśnił, że pozwany celem zabezpieczenia ewentualnych roszczeń wynikających z zawartej umowy złożył u powoda weksel własny z deklaracją wekslową, wskazując miejsce płatności

weksla w C.. Pozwany zobowiązał się uiszczyć należność z odsetkami i kosztami w 12 ratach, pomimo działań mających na celu polubowne odzyskanie należności, pozwany nie zapłacił (k. 1).

Zarządzeniem z dnia 13 lutego 2018 r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazy zapłaty w postępowaniu nakazowym i upominawczym (k. 10).

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Przyznał, że zawarł umowę pożyczki z powodem i otrzymał kwotę 1500 zł. Oprocentowanie miało wynieść 10% w stosunku rocznym, a prowizja za udzielenie pożyczki 75 zł. Tymczasem powód domaga się zapłaty kwoty dwukrotnie wyższej niż udzielona pożyczka, w tym opłaty dodatkowej 1000 zł nieuregulowanej w umowie. Pozwany w związku z tym złożył na podstawie art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim oświadczenie o kredycie darmowym. Ponadto weksel jako zabezpieczenie umowy pożyczki został podpisany w dniu zawarcia umowy pożyczki i wypełniony przez powoda w terminie późniejszym z naruszeniem przepisów umownych. Pozwany zakwestionował także, że podpisywał w dniu 10 stycznia 2018 r. oświadczenie o uznaniu długu w kwocie 3200 zł.

Pismem z dnia 23 maja 2018 r. Miejski Rzecznik Konsumentów w N. oświadczył, że na podstawie art. 42 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wstępuje za zgodą i na wniosek pozwanego do postępowania, które dotyczy ochrony interesów konsumentów.

W piśmie tym Rzecznik wniósł o oddalenie powództwa w zakresie przekraczającym 1300 zł (kwota pożyczki pomniejszona o spłatę 200 zł) w związku ze złożeniem przez pozwanego oświadczenia o kredycie darmowym i ustalenie, że zasądzona kwota 1300 zł powinna być spłacona w 12 ratach. W razie zaś braku uwzględnienia tego żądania wniósł o dokonanie kontroli incydentalnej umowy, deklaracji wekslowej oraz dokumentu stanowiącego o uznaniu długu celem stwierdzenia, że zapisy dotyczące kary dodatkowej (1000 zł) oraz opłaty za obsługę pożyczki stanowią klauzule abuzywne, które nie wiążą konsumenta (k. 50-52).

Pozwany J. K. w piśmie z dnia 4 maja 2018 r. zwrócił się do Miejskiego Rzecznika Konsumentów w N. z wnioskiem o pomoc w sprawie I C 111/18 z powództwa Sukurs Finance, oświadczył także, że wyraża zgodę na wstąpienie Rzecznika do postępowania po jego stronie w związku z naruszeniem jego praw konsumenckich (k. 54).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 lipca 2017 r. pozwany zawarł z powodem pisemną umowę pożyczki nr (...) na kwotę 1500 zł z dwunastomiesięcznym okresem spłaty. Pożyczka miała być spłacona w ratach miesięcznych zgodnie z harmonogramem. Pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty pożyczki wraz z należnym oprocentowaniem, opłatą przygotowawczą i opłatą za obsługę pożyczki w wyznaczonych terminach (pkt 2). Opłata przygotowawcza przewidziana umową wynosiła 75 zł i obejmowała czynności związane z przygotowaniem umowy pożyczki np. badaniem zdolności klienta do spłaty. Opłata ta była rozdzielona proporcjonalnie do liczby rat pożyczki oraz uiszczana miała być przez pozwanego częściowo, wraz z każdą ratą, w terminach spłaty każdej z nich (pkt 3). Umowa przewidywała zarazem opłatę za obsługę pożyczki w kwocie 738,54 zł, obejmującą czynności związane z zarządzaniem kontem umowy pożyczki, monitorowaniem terminowości obsługi pożyczki i obsługą wniosków klienta, a także wysyłką komunikatów sms. Opłata za obsługę miała być uiszczana przez klienta wraz z każdą ratą miesięczną w wysokości 61,54 zł (pkt. 4).

Całkowite zobowiązanie określono na kwotę 2400 zł. W treści umowy wskazano, że oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi 10% w stosunku rocznym, zaś rzeczywista stopa oprocentowania ((...)) w dniu zawarcia umowy wynosi 138,4081%. Zgodnie z pkt 7 umowy, roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego wynosi sześciokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, która na dzień sporządzenia umowy wynosi 15% w stosunku rocznym. Pożyczkodawca mógł rozwiązać umowę z przyczyn leżących po stronie klienta z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia w przypadku opóźnienia klienta ze spłatą zadłużenia wynikającego z umowy i przekraczającego 60 dni.

W wykonaniu postanowień umowy powód przekazał pozwanemu do dyspozycji środki pieniężne z tytułu zawartej pożyczki w wysokości 1500 zł.

(**dowody:** okoliczności bezsporne, nadto: umowa pożyczki z dnia 4.07.2017r. nr (...) - k. 3, zeznania pozwanego na rozprawie w dniu 23.05. 2018 r. -55/2-56)

Na zabezpieczenie spłaty udzielonej pożyczki pozwany wystawił weksel in blanco z deklaracją wekslową. Zgodnie z deklaracją wekslową z dnia 4 lipca 2017 r. pożyczkobiorca złożył do dyspozycji pożyczkodawcy podpisany przez siebie weksel własny, który miałby być zrealizowany, gdy wystąpi zwłoka w płatności którejkolwiek z rat, na sumę odpowiadającą zadłużeniu w (...) Finanse sp. z.o.o. z tytułu pożyczki łącznie z odsetkami, prowizją, kosztami obsługi pożyczki i kwotą 1000 zł związaną z niewykonaniem przez pożyczkobiorcę zobowiązania głównego.

Pozwany zapłacił powodowi pierwszą ratę pożyczki w wysokości 200 zł, następnie zaprzestał płatności. W związku z tym powód pismem z dnia 11 grudnia 2017 r. skierowanym do pozwanego wypowiedział umowę pożyczki nr (...) r. i poinformował, że łączna kwota zadłużenia wynosi 2200 zł + 1000 zł.

Weksel został wypełniony przez powoda po wypowiedzeniu umowy pożyczki z datą płatności 21 grudnia 2017 r.

(**dowody:** okoliczności bezsporne, nadto: weksel z dnia 4 lipca 2017 r. wraz z deklaracją wekslową – k. 2; pismo z wypowiedzeniem umowy pożyczki z 11.12.2017 r. – k. 4; potwierdzenie wpłaty 200 zł z 18.08.2017 r. – k.46; zeznania pozwanego na rozprawie w dniu 23.05. 2018 r. -55/2-56).

W dniu 4 maja 2018 roku pozwany J. K. nadał w placówce pocztowej oświadczenie o spłacie kredytu darmowego adresowane do powoda, powołując się na art. 45 oraz art. 30 ust. 1 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, w związku z brakiem uregulowania w umowie pożyczki dodatkowej opłaty w kwocie 1000 zł. Zgodnie z oświadczeniem do zwrotu pozostała kwota 1500 zł (bez odsetek i innych kosztów) pomniejszona o dokonaną wpłatę 200 zł, płatna w 12 ratach.

(**dowód:** oświadczenie kredyt darmowy –umowa pożyczki nr (...) wraz z potwierdzeniem nadania –k. 47-49).

Ustalając powyższy stan faktyczny, Sąd oparł się na przedłożonych przez powoda dokumentach prywatnych, których pozwany nie kwestionował, a treść nie budziła wątpliwości sądu, a także na zeznaniach pozwanego, które z nimi korespondowały. Na podstawie tych zeznań Sąd ustalił okoliczności zawarcia umowy pożyczki, jej treść oraz okoliczności wystawienia weksla in blanco. Opierając się na dowodzie nadania pisma z placówki pocztowej Sąd ustalił, że pozwany złożył powodowi oświadczenie o kredycie darmowym.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Umowa pożyczki z dnia 4 lipca 2017 r. stanowi umowę o kredyt konsumencki, uregulowaną w ustawie z dnia z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2016.1528 j.t.), dalej jako u.k.k.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do odpowiedzi na pytania, czy powód przy zawarciu umowy pożyczki naruszył postanowienia ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. w brzmieniu obowiązującym w czasie zawarcia umowy, a tym samym, czy pozwany w wyniku złożenia oświadczenia mógł zgodnie z zapisem art. 45 ust. 1 w/w ustawy spłacić przedmiotową pożyczkę bez odsetek i innych kosztów należnych powodowi w terminie i w sposób ustalony w umowie, czy też winien spłacać całość zobowiązania zgodnie z zapisami umownymi.

Zgodnie bowiem z art. 45 ust. 1 u.k.k, w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie.

Sankcja kredytu darmowego polega zatem w ogólności na uprawnieniu konsumenta do spłaty kredytu bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy. Celem sankcji kredytu darmowego jest pozbawienie kredytodawcy prawa do pobierania odsetek i innych opłat określonych w umowie z tytułu udzielonego kredytu za naruszenie obowiązków informacyjnych. Ustawa wskazuje wyraźnie, że sankcja kredytu darmowego odnosi się oprócz odsetek jedynie do kosztów należnych kredytodawcy. Sankcja ta w daleko idący sposób modyfikuje treść stosunku prawnego łączącego kredytodawcę z konsumentem na niekorzyść tego pierwszego. Co do zasady zatem przepisy sankcjonujące dane postępowanie powinny być możliwie ściśle interpretowane nie pozwalając na pojawienie się obszarów niepewności prawnej.

Podstawę do zastosowania sankcji kredytu darmowego może stanowić m.in. brak informacji o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności o opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunkach, na jakich koszty te mogą ulec zmianie, oraz brak informacji o ewentualnych innych opłatach z tytułu zaległości w spłacie kredytu.

W niniejszej sprawie pozwany wraz z Miejskim Rzecznikiem Konsumentów powoływał się na praktyki stosowane przez powoda naruszające art. 30 ust. 1 pkt 10 i 11 u.k.k. W ocenie tutejszego Sądu zarzuty te zasługują na uwzględnienie. Niewątpliwie powód w umowie pożyczki nr (...) zawartej z pozwanym nie wskazał, że obciążać go będzie opłata w wysokości 1000 zł związana z niewykonaniem przez pożyczkobiorcę zobowiązania głównego. Przewidziano jedynie, że roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego wynosi sześciokrotność wysokości stopu kredytu lombardowego NBP, która na dzień zawarcia umowy wynosi 15% w stosunku rocznym. Opłatę w wysokości 1000 zł w związku z niewykonaniem przez pożyczkobiorcę zobowiązania głównego zawarto natomiast w deklaracji wekslowej, którą podpisał pozwany. W tym miejscu wymaga wyjaśnienia, iż nie można jednak abstrahować od umowy pożyczki i uznać, iż podpisanie weksla i deklaracji wekslowej spowodowało powstanie odrębnego abstrakcyjnego zobowiązania pozwanego. Taką sytuację należałoby wtedy ocenić jako naruszającą dobre obyczaje i rażąco naruszającą interes konsumenta (art. 385¹ k.c.). To oczywiście, iż konsument traktował weksel, jako integralną część umowy jak również nie ulega wątpliwości, że nie była z nim uzgadniana opłata w kwocie 1.000 zł. wpisana w deklaracji wekslowej jako kwota związana z niewykonaniem zobowiązania.

Niewskazanie w umowie pożyczki nr (...) tej opłaty stanowi naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 10 i 11 ustawy, który nakazuje określenie w umowie informacji o innych kosztach, które konsument winien ponieść w związku z umową a także informacji o rocznej stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunkach jej zmiany oraz ewentualnych innych opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego i prawnego Sąd uznał, iż pozwanemu przysługiwało prawo złożenia oświadczenia o spłacie kredytu darmowego. W literaturze wskazuje się, że „sankcja kredytu darmowego sprowadza się do pozbawienia kredytodawcy przychodów z tytułu określonego kredytu konsumenckiego, czyli utraty zarobku planowanego w ramach danej transakcji. Jeżeli zastosowano taką sankcję, kredytobiorca pozostaje zobowiązany jedynie – z pewnymi wyjątkami – do zwrotu kredytodawcy kapitału wykorzystanego kredytu. Sankcja ta obejmuje zasadniczo wszystkie przychody kredytodawcy związane z kredytem konsumenckim, niezależnie od ich nazwy: odsetki, opłaty, prowizje, składki, koszty itd.” (patrz T. Czech, Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. II, WKP 2018).

W niniejszym stanie faktycznym oznacza to, że pozwany zobowiązany jest jedynie do spłaty kapitału kredytu 1300 zł (w związku z zapłatą jednej raty w wysokości 200 zł).

W związku z tym, że powód domagał się zapłaty na podstawie weksla własnego in blanco wystawionego przez pozwanego a wypełnionego przez powoda, uznać należy że pozwany mógł podnosić wobec powoda zarzuty związane ze stosunkiem podstawowym, jaki stanowiła umowa pożyczki nr (...) (a contrario art. 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe). Zarzutem związanym ze stosunkiem podstawowym jest w tej sprawie wygaśnięcie roszczenia kredytodawcy wobec konsumenta o zapłatę odsetek i innych kosztów z tytułu kredytu konsumenckiego w związku ze złożeniem oświadczenia o kredycie darmowym na podstawie art. 45 u.k.k.

W konsekwencji powyższego na podstawie art. 720 k.c. Sąd orzekł jak w pkt I sentencji wyroku, w pozostałym zakresie powództwo oddalając. Odsetki od zasądzonej kwoty, stosownie do treści art. 481 § 1 i 2 k.c., Sąd zasądził zgodnie z żądaniem, od dnia 21 grudnia 2017 r., gdyż w dniu 1 grudnia 2017 r. powód nadał do pozwanego pismo wypowiadające umowę pożyczki, zatem należy sądzić, że przed tą datą pozwany mógł zapoznać się z tym oświadczeniem i zadośćuczynić roszczeniu powoda.

Odnosnie wniosku Rzecznika Konsumentów o rozłożenie świadczenia na raty to w ocenie sądu nie znajduje ono uzasadnienia w okolicznościach niniejszej sprawy. W myśl art. 320 k.p.c. sąd może rozłożyć świadczenie na raty w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

Z analizy oświadczenia majątkowego pozwanego, który osiąga dochody 1.946,81 zł. i posiada szereg zobowiązań, przy czym tylko część z nich reguluje na łączną kwotę miesięcznych rat w wysokości 3.390 zł., wynika, iż przychylenie się do wniosku byłoby zaaprobowaniem fikcji, iż w tych warunkach zobowiązany jest w stanie wygospodarować jakąś dodatkową kwotę. Założeniem tego przepisu jest przekonanie, że istnieją jakieś szczególne okoliczności - a tych w sprawie nie ma, jak i to, iż istnieje gwarancja terminowej, realnej spłaty ustalonych przez sąd rat.

Z uwagi na okoliczność, że żądanie okazało się uzasadnione tylko w części, Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo rozdzielając koszty. Na zasądzone koszty złożyła się uiszczona opłata od pozwu w wysokości 100 zł. Żądanie powoda zostało uwzględnione w ok. 40%, wobec tego należy mu się zwrot od pozwanego 40 zł tytułem kosztów procesu, o czym orzeczono w pkt II sentencji wyroku.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)